

Francesc M. Rotger

Andrzej Wajda.

Es curiós. Han estat pràcticament els actors, els professionals d'aquest ofici no fa gaire temps amb tanta mala fama (ni tan sols podien ser enterrats en sòl sagrat; en canvi, darrerament coincideixen amb el Papa en matèria de política internacional), els primers, a Espanya almenys, que com a tal gremi s'han manifestat públicament contra la guerra d'Iraq ("Aturem la guerra"). La cerimònia de lliurament dels premis Goya constituí el primer acte, referit a l'àmbit cinematogràfic; la presència i la protesta d'un grup d'actors a la tribuna del Congrés dels Diputats, el segon; el tercer, de moment (el moment d'escriure aquestes línies), la gala dels premis de la Unió d'Actors, presentada per la mallorquina Llum Barrera i amb un marcat to antibel·licista. El guardó al millor protagonista masculí de teatre el guanyà Josep Maria Flotats, per la seva magnífica feina a *París 1940*. Uns dies abans, en rebre els aplaudiments del públic de Palma a l'Auditori,

amb aquest mateix espectacle, Flotats expressava, també, el seu "no a la guerra". Més o menys per les mateixes dates, Marcel Marceau (era l'únic actor que pronunciava una paraula, precisament "no", a *Silent movie*, de Mel Brooks), també feia explícita, a Mallorca, la seva oposició a la violència. Poc després, al Teatre del Mar, un altre Marcel, Marcel Tomàs, intèrpret en solitari de la producció gironina *Cascaí*, mostrava un cartell amb el lema "Aturem la guerra", ja que el seu espectacle és sense paraules (i beu d'influències cinematogràfiques: no tan sols el cinema mut, Keaton i Charlot en particular, sinó els dibuixos animats, que és més estrany; perquè Marcel Tomàs ho sembla en escena, un dibuix animat).

Parlem una mica més dels vincles entre teatre i cinema. Tot just abans de *Cascaí*, la sala d'Es Molinar ens ofería una versió, tan sorprenent com recomanable, de *L'avar*, una de les peces més conegudes de Molière (Ariane Mnouchkine ens presentà, cap al 1978, la seva biografia cinematogrà-

fica del genial autor francès), interpretada per dos únics actors-manipuladors i una selecció de grifons. Només record una adaptació al cinema de *L'avar*, protagonitzada pel còmic francès (d'origen espanyol) Louis de Funès. El mallorquí Xesc Forteza també encapçalà una posada en escena d'aquesta mateixa comèdia, que dirigí Pere Noguera.

Parlant de la relació entre diferents activitats artístiques, el Centre Cultural Contemporani Pelaires, a Palma, alberga, fins els darrers dies d'abril, una exposició de creacions plàstiques de Tadeusz Kantor; tal volta més conegut entre nosaltres com a director de teatre, ja que ens visità, successivament, amb dos dels seus espectacles: *Wielopole, Wielopole* i *Aquí no hi torn més*. Andrzej Wajda dugué a la pantalla, el 1976, la seva producció escènica *La classe morta*. Dins uns temps lamentables com aquests, el compromís ètic de Kantor (*Que reben tin els artistes* es titulà un dels seus darrers muntatges) és més viu que mai. Aturem la guerra. ■